

HET CARIBISCHE NET-ZERO EN KLIMAATBESTENDIG PRIVATE SECTOR PROGRAMMA

BIJLAGE 6:

MILIEU- EN SOCIAAL BEHEERSYSTEEM¹

14 maart 2024

¹ Dit document wordt openbaar gemaakt door IDB Invest overeenkomstig de GCF-vereisten voor de beoordeling door GCF van financieringsvoorstellen, in overeenstemming met het toepasselijke beleid en de toepasselijke GCF-procedures.

INHOUDSTAFEL

OVERZICHT	3
<i>KLIMAAT RISICO'S IN HET CARAÏBISCH GEBIED</i>	3
<i>PROGRAMMA BESCHRIJVING</i>	4
<i>ONDERSTEUNDE SECTOREN EN AANDACHTSGEBIEDEN</i>	5
MILIEU- EN SOCIAAL BEHEERSYSTEMEN	6
<i>RISICOBEOORDELING EN BEHEER: KLANTEN IN DE ECHE SECTOR</i>	17
<i>RISICOBEOORDELING EN BEHEER: FINANCIËLE INSTELLINGEN</i>	22
BELEID EN JURIDISCHE KADERS	24
KLACHTENRECHTMECHANISMEN	24
<i>PROJECTNIVEAU KLACHTENMECHANISMEN</i>	24
<i>IDB INVEST KLACHTEN- EN VERANTWOORDIGSMECHANISMEN</i>	25
MONITORING	27
ESMS BEGROTING	29
BIJLAGEN	30
<i>A. IDB INVEST MILIEU- EN SOCIALE UITSLUITINGSLIJST</i>	30
<i>B. VOORBEELD VAN EEN HERVESTIGINGSKADER</i>	33
<i>C. VOORBEELD VAN PLANNINGSKADER VOOR INHEEMSE VOLKEN (IPP = INDIGENOUS PEOPLES PLANNING FRAMEWORK)</i>	35
<i>D. VOORBEELD VAN MONITORINGSJABLOON</i>	37

OVERZICHT

KLIMAAT RISICO'S IN HET CARAÏBISCH GEBIED

Caribische Kleine Eilandstaten in Ontwikkeling (Caribbean Small Island Development States = SIDS) zijn bijzonder gevoelig voor de gevolgen van klimaatverandering.² Omdat ontwikkelingseconomieën afhankelijk zijn van sectoren die kwetsbaar zijn voor klimaatpatronen zoals toerisme, landbouw en visserij, zouden Caribische landen sterk getroffen worden door de aanhoudende stijging van de zeespiegel, veranderingen in regenpatronen en temperaturen, gevolgen voor de natuurlijke habitat (d.w.z. het verbleken van koraalriffen) en de toenemende intensiteit van natuurrampen. Gemiddelde temperaturen in de regio zijn de afgelopen dertig jaar met 0,1 tot 0,2 °C per decennium gestegen, en de neerslagpatronen zijn veranderd, waarbij het aantal opeenvolgende droge dagen naar verwachting zal toenemen. Bovendien heeft de zeespiegelstijging de afgelopen 33 jaar plaatsgevonden met een snelheid van ongeveer twee tot vier centimeter per decennium, een trend die risico's met zich meebrengt voor de zoetwatervoorraden in de regio en voor de grotendeels kustbevolking die afhankelijk is van toerisme en landbouw.

Bovendien zijn de Kleine Eilandstaten in Ontwikkeling (SIDS) in het Caribisch gebied momenteel sterk afhankelijk van de dure import van fossiele brandstoffen. Dit vermindert niet alleen het concurrentievermogen van hun economieën, maar resulteert ook in een hoge uitstoot van broeikasgassen per hoofd van de bevolking. Bijgevolg zou het verminderen van de afhankelijkheid van deze dure import van fossiele brandstoffen door de ontwikkeling van projecten voor de opwekking van hernieuwbare elektriciteit en de bevordering van initiatieven op het gebied van energie-efficiëntie kunnen bijdragen aan het stimuleren van de economische groei en het versterken van de begrotingscapaciteit van de Caribische SIDS-regeringen.

Deze landen hebben zich gecommitteerd aan mitigatie- en aanpassingsmaatregelen, waarbij de geschatte kosten ruim 55 biljoen dollar bedragen. De bestaande financiële verplichtingen overschrijden echter slechts iets meer dan 4 biljoen dollar, wat resulteert in een aanzienlijk financieringstekort van 90%, dat met name 16% hoger is voor aanpassing. De particuliere sector mobiliseert 210 biljoen dollar, maar een klein deel is bestemd voor klimaatmaatregelen.

De accumulatie van schulden door SIDS in het Caribisch gebied wordt veroorzaakt door terugkerende, door rampen veroorzaakte schade, onder meer door klimaatverandering, met geschatte jaarlijkse verliezen van 3 miljard dollar, waardoor de sociale en productieve sectoren worden belemmerd. Het kruispunt van

² Zie sectie B.1. van het financieringsvoorstel en voor een gedetailleerde beschrijving van de regionale klimaatcontext en deel 2 van de haalbaarheidsstudie (bijlage 2 van het KP) voor de klimaatcontext en de broeikasgasemissieprofielen per land.

begrotingsbeperkingen en klimaateffecten maakt het een uitdaging om uitsluitend op binnenlandse fondsen te vertrouwen voor aanpassing en mitigatie. Het bereiken van een netto-nulbeleid en het versterken van de klimaatbestendigheid zijn dus afhankelijk van de betrokkenheid van de particuliere sector. De schuldenlast, de omvang van de projecten en de kwetsbaarheid van de regio schrikken echter particuliere investeringen af.

Bedrijven uit de particuliere sector in het Caribisch gebied worden geconfronteerd met verschillende structurele uitdagingen, zoals beperkte schaalvoordelen, kleine binnenlandse markten en beperkte toegang tot financiering. Structurele uitdagingen die de particuliere sector ervan weerhouden om door te groeien naar veerkrachtiger en duurzamere bedrijfsproductiemodellen zijn onder meer:

- Macro-economische beperkingen, waaronder hoge staatsschulden en beperkte schaalvoordelen voor actoren uit de particuliere sector;
- Beperkte toegang tot financiering;
- Beperkte en dure toegang tot technologie;
- Sociale ongelijkheid voor kwetsbare bevolkingsgroepen, inclusief gender gerelateerde ongelijkheid;
- Externaliteiten en daarmee samenhangend marktfalen;
- Gebrek aan kennis over de vereiste verbeteringen in de regelgevingskaders ter ondersteuning van de inzet van aanpassings- en mitigatietechnologie;
- Beperkte capaciteiten van de financiële sector en bedrijven om klimaatrisico's in te schatten en duurzaamheidsoperaties te bevorderen; en
- Beperkte sector brede kennis over adequate bedrijfsmodellen en betaalbare oplossingen voor aanpassing en mitigatie.

PROGRAMMA BESCHRIJVING

Het programma beoogt financiering te katalyseren ter ondersteuning van klimaat neutrale investeringen in de particuliere sector in specifieke sectoren in SIDS die lenende lidstaten van IDB Invest zijn (de "SIDS-gastlanden"), namelijk: Suriname, Guyana, Jamaica, Haïti, Trinidad en Tobago, Bahama's, Barbados, Belize en de Dominicaanse Republiek.

Een voorgestelde GCF-financiering van US\$ 110 miljoen dollar zal helpen US\$ 402,5 miljoen dollar van de Inter-American Development Bank Group (IADBG) en andere financieringen uit de particuliere sector te mobiliseren, voor een totaalbedrag van US\$ 512,5 miljoen dollar. Het programma zal de particuliere sector voorzien van adviesdiensten en passende gemengde financieringsoplossingen, waarmee de basis wordt gelegd voor het inzetten en demonstreren van commercieel haalbare aanpassings- en mitigatieoplossingen in de regio.

De primaire ontvangers van dit programma zullen bestaande of potentiële IDB Invest-klienten zijn die, in brede termen, kunnen worden gecategoriseerd als: **1) Bedrijven**

en projectontwikkelaars van energie- en infrastructuurprojecten, inclusief Special Purpose Vehicles (SPV), en 2) Financiële tussenpersonen.

De programmacomponenten zijn:³

Component 1 - Adviesdiensten om materiële duurzame actie in de particuliere sector te bevorderen en de gereedheid voor klimaatinvesteringen te ontwikkelen; marktstudies; een faciliteit die adviesdiensten, kennisproducten en andere gerelateerde materialen aanbiedt, en ondersteuning biedt voor interventies op het gebied van klimaatverandering door het uitvoeren van analyses van de kwetsbaarheid van het klimaat; plannen voor rampenparaatheid; en andere interventies (het "Subsidie-instrument"); en

Component 2 – Portefeuille van investeringen uit de particuliere sector in koolstofarme en klimaatbestendige sub projecten in het Caribisch gebied, die concessionele financiële producten aanbieden, waaronder leningen, garanties en investeringen in aandelen (het "Niet-subsidie-instrument", en samen met het Subsidie-instrument, de "Onderdelen").

Het programma zal bijdragen aan voordelen op verschillende milieu- en sociale gebieden, waaronder:

- Milieu door verminderde vervuiling, duurzaam transport en blauwe economie (afvalwaterbeheer, kustbescherming).
- Sociaal: verbeterd levensonderhoud door het scheppen van banen en blijvende kansen op levensonderhoud in het licht van de klimaatverandering, veerkracht door verbeterde aanpassing.
- Economisch: werkgelegenheidscreatie, groei van het bedrijfsleven, inclusief kleine en middelgrote ondernemingen, toegang tot financiering, concurrentievermogen voor bedrijven.
- Gendergelijkheid en inclusie.

ONDERSTEUNDE SECTOREN EN AANDACHTSGEBIEDEN

De prioriteitssectoren van het Programma zijn:⁴

- Landbouw, bosbouw en ander landgebruik (AFOLU = Agriculture, forestry and other land use);
- Duurzame en veerkrachtige infrastructuur;

³ Voor een uitgebreide beschrijving van het programma, zie paragraaf B.3. van het financieringsvoorstel.

⁴ Zie sectie B.1. voor meer details. Sectie B.3. bevat een uitsplitsing van welke sectoren en investeringen geschikt worden geacht voor elk van de deelnemende landen.

- Elektriciteit inclusief hernieuwbare energie en energie-efficiëntie;
- Duurzaam transport, inclusief steun voor elektromobiliteit; en
- Blauwe economie, water- en afvalbeheer, inclusief behoud en herstel van ecosystemen, beheer van kustgebieden, visserij en toerisme.

Alle door het Programma ondersteunde projecten zullen actief bijdragen aan inclusieve, net zero en klimaatbestendige economieën door middel van verhoogde investeringen van de particuliere sector in en de adoptie van ecologisch duurzame technologieën, activiteiten en praktijken. Projecten zullen de transitie naar duurzamere en inclusievere bedrijfspraktijken ondersteunen, terwijl de technische capaciteit van lokaal talent wordt versterkt en opgebouwd. Voordelen van het programma zijn onder meer verminderde vervuiling en beter afvalbeheer; een verbeterd levensonderhoud door het scheppen van banen en een grotere veerkracht bij natuurrampen; groei van kleine en middelgrote ondernemingen; en verbeterde sociale inclusie, inclusief verbeteringen op het gebied van gendergelijkheid.

MILIEU- EN SOCIAAL BEHEERSYSTEMEN

Op grond van een besluit van het bestuur van de GCF⁵ en op aanbeveling van het GCF-accreditatiepanel is het milieu- en sociale beheersysteem van IDB Invest voldoende bevonden om te voldoen aan de GCF-vereisten voor projecten/programma's met een maximaal milieu- en sociaal risico Categorie A/I-1 volgens de GCF Milieu- en Sociale Risicocategorieën.

Als zodanig, en in overeenstemming met de erkende milieu- en sociale risico-indeling van IDB Invest, zoals vastgelegd in het IDB Invest Milieu- en Sociale Duurzaamheidsbeleid (het "IDB Invest Duurzaamheidsbeleid"), is de risicocategorie van het voorgestelde Programma A (hoog risico). Hoewel verwacht wordt dat de meeste van de ondersteunde projecten een matig tot laag risico zullen hebben (categorie B en C), kunnen sommige projecten van categorie A in overweging worden genomen als de ontwikkelingsimpact als aanzienlijk en belangrijk voor het programma wordt beschouwd.

Overeenkomstig de voorwaarden van de Accreditation Master Agreement ondertekend tussen de GCF en IDB Invest (de "AMA"), zal IDB Invest elk subproject onder het Programma beheren, implementeren en controleren in overeenstemming met zijn eigen interne beleid en procedures. Dit omvat, zonder beperking, het gebruik van het Duurzaamheidskader (zoals hieronder gedefinieerd) om milieu- en sociale risicocategorieën te screenen en te verstrekken aan elk individueel project onder het Programma.

⁵ GCF/B.21/17

GCF heeft het Programma als geheel gecategoriseerd als I-1, in overeenstemming met de GCF Milieu- en Sociale Risicocategorieën.

Het Programma zal het 2020 IDB Invest Sustainability Policy en de IFC 2012 Prestatienormen toepassen op het proces van milieu- en sociale risicobeoordeling en -beheer. Dit zal op drie niveaus opereren, als een combinatie van managementsystemen en kaders:

1. **IDB Invest: Milieu- en sociaal managementsysteem (ESMS = Environmental and Social Management System).** Dit is het IDB Invest's proces van screening en due diligence, toezichhoudende rol en adviesdiensten aan klanten in het kader van het programma.
2. **Caribisch Net-Zero en Resilient Sector Programma: Milieu en Sociaal management kader (ESMF = Environmental and Social Management Framework).** Aangezien er in dit stadium nog geen individuele investeringen zijn geïdentificeerd, zal het programma uitgaan van een kaderbenadering. Deze kaderbenadering bevat principes en processen die op individuele beleggingen zullen worden toegepast. Indicatieve kaders voor hervestiging en de gevolgen voor inheemse volkeren zijn opgenomen als bijlagen bij bijlage 6. Het kader beschrijft het due diligence-proces en de selectie van investeringen en klanten waarop het Programma van toepassing zal zijn. Zoals beschreven in deze bijlage zullen specialisten binnen IDB Invest van SEG dit proces uitvoeren en klanten adviseren. Het kader biedt ook richtlijnen en vereisten voor klanten om hun ESMS op te zetten. Het zal kerninhoud bieden over de manier waarop klanten hun E&S-beoordelingsproces zullen uitvoeren, overleg zullen plegen met relevante belanghebbenden, in het bijzonder degenen die door het project worden beïnvloed, en hoe dit proces zal worden weerspiegeld in managementbeslissingen met betrekking tot individuele projecten in het kader van het programma. Dit wordt in de onderstaande paragrafen gedetailleerder beschreven, inclusief hoe risico's zullen worden geïdentificeerd, vermeden of geminimaliseerd, en hoe eventuele resterende nadelige gevolgen zullen worden. Waar nodig zullen aanvullende adviesdiensten worden aangeboden.
3. **Milieu- en sociale managementsystemen (ESMS) van klanten.** Elke individuele cliënt moet in het kader van het programma een milieu- en sociaal managementsysteem (ESMS) ontwikkelen. Dit geldt zowel voor klanten uit de echte sector als voor financiële instellingen.

Deze drie niveaus van managementsystemen en management kader worden in de volgende paragrafen beschreven.

UITVOERINGSREGELINGEN

Tabel 1 toont de rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende sleutelorganisaties/belanghebbenden van het programma; vervolgens illustreert

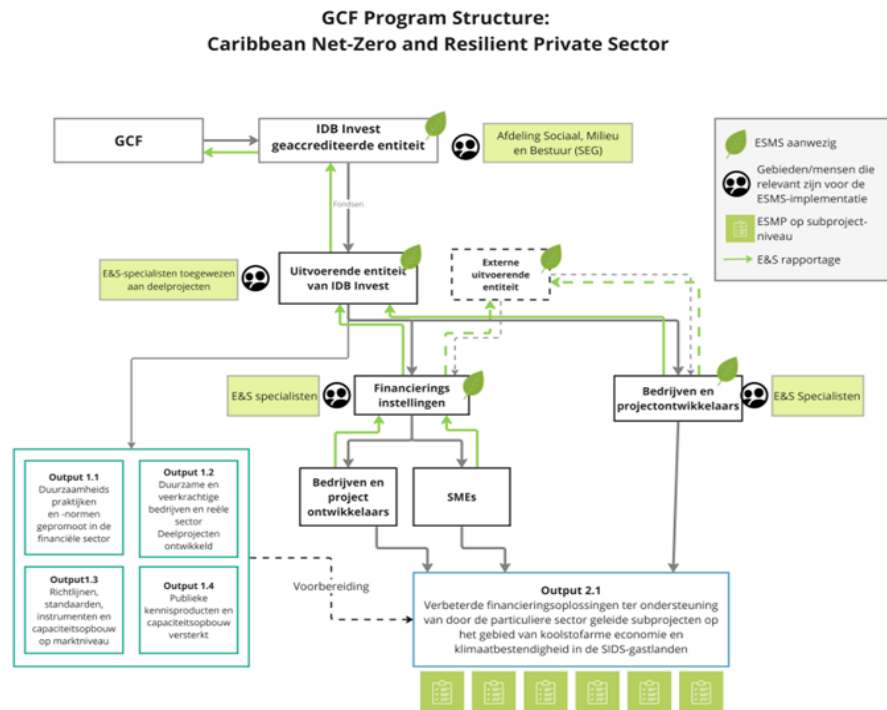
figuur 1 de belangrijkste elementen van de ESMS-implementatieregelingen in de programmastructuur.

Organisatie / Belanghebbende	Rollen en verantwoordelijkheden
IDB Invest	<p>IDB Invest heeft een robuuste organisatiestructuur die goed past bij zijn rol als uitvoerende entiteit van het programma. De belangrijkste afdeling die de milieu- en sociale vereisten van het programma coördineert, zal de Social, Environment, and Governance Division (SEG) zijn, die verantwoordelijk is voor het beheer van milieu- en sociale risico's.</p> <p>Deze afdeling zal samenwerken met de afdeling Blended Finance, die binnen IDB Invest algemeen verantwoordelijk is voor het programma en de verschillende rollen en bijdragen vanuit andere delen van de instelling zal coördineren.</p> <p>IDB Invest zal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De geschiktheid van de milieu- en sociale managementsystemen van klanten bevestigen. • De passende maatregelen beoordelen en goedkeuren die zijn voorgesteld door de ESMP's op projectniveau om deze risico's en hun impact te vermijden, te minimaliseren en/of te compenseren. • Toezicht houden op de uitvoering van de implementatie van de ESMP's op projectniveau tijdens de implementatiefase (zie de sectie Monitoring in dit document).
Financiële instellingen	<p>Alle betrokken FI's beschikken over een volledig operationeel ESMS.</p> <p>FI's voeren de E&S-screening uit en definiëren de E&S-risicocategorie. In het geval dat het deelproject een aanzienlijk risico inhoudt, zullen zij ervoor zorgen dat hun klanten een ESMS opzetten in overeenstemming met IDB Invest ESMS en toepasselijke IFC-prestatienormen. Wanneer de IFC Prestatienormen van toepassing zijn, zullen de Klanten passende actieplannen ontwikkelen om de vereisten van de Prestatienormen te implementeren.</p> <p>FI's zullen IDB Invest voorzien van jaarlijkse milieu- en sociale controle rapporten, gebaseerd op de eindrapporten van klanten (zie het deel over Monitoring in dit document).</p>

<p>Zakelijke klanten</p>	<p>Alle betrokken zakelijke klanten moeten over een volledig operationeel ESMS beschikken. De aard van het ESMS zal in verhouding staan tot de voorgestelde investeringen.</p> <p>Zij zullen verantwoordelijk zijn voor het ontwikkelen van de specifieke ESMP's van de deelprojecten, in overeenstemming met IDB Invest ESMS en toepasselijke IFC-prestatienormen.</p> <p>Zakelijke klanten zullen IDB Invest voorzien van jaarlijkse milieu- en sociale monitoringrapporten waaruit blijkt dat de overeengekomen acties zijn voltooid en dat er vooruitgang is geboekt in de richting van de verwachte resultaten (zie het deel over Monitoring in dit document).</p>
--------------------------	---

Het volgende diagram maakt het mogelijk de verantwoordelijkheden van de ESMS-implementatie in de programmastructuur te identificeren.

Figuur 1: Belangrijkste elementen van de ESMS-implementatieregelingen.

RISICOBEBEER

IDB Invest heeft een robuust milieu- en sociaal managementsysteem (ESMS) dat zich richt op risicobeheer op basis van de principes, doelstellingen en vereisten van het IDB Invest **Duurzaamheidskader**, dat is samengesteld uit het duurzaamheidsbeleid van IDB Invest; de IFC-prestatienormen van 2012; het toegangsbeleid tot informatie; en de IDB Invest Uitsluitingslijst (gezamenlijk het “Duurzaamheidskader”). Dit onlangs aangenomen Duurzaamheidskader omvat internationale goede praktijken en lessen die niet alleen zijn geleerd door IDB Invest, maar ook door andere ontwikkelingsfinancieringsinstellingen zoals IFC, de Wereldbank, de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBRD) en anderen. Een eerdere versie van het Duurzaamheidskader vormde een deel van de basis voor de GCF-accreditatie van IDB Invest als geaccrediteerde entiteit. De AMA bepaalt dat IDB Invest haar beleid en procedures zal toepassen voor het beheren, implementeren en toezicht houden op elk subproject onder het programma, waarvan het bestuur van de GCF heeft vastgesteld dat deze consistent zijn met het beleid en de vereisten van de GCF. In 2020 zijn verdere verbeteringen aangebracht aan het IDB Invest Duurzaamheidskader, met de actualisering van het duurzaamheidsbeleid, dat nu de meest actuele internationale normen voor goede praktijken weerspiegelt en integreert, in overeenstemming met het beleid en de vereisten van de GCF.

Het Kader 2020 bestaat uit het Milieu- en Sociale Duurzaamheidsbeleid; de IFC 2012 Prestatienormen; de Toegang tot Informatiebeleid; en de IDB Invest Uitsluitingslijst. De Uitsluitingslijst beschrijft een aantal soorten projecten die IDB Invest niet zal financieren, noch rechtstreeks, noch via financiële instellingen. Dit omvat activiteiten die inconsistent zijn met de inzet van IDB Invest om de uitdagingen van de klimaatverandering aan te pakken en milieu en sociale duurzaamheid te bevorderen.⁶

Het ESMS van IDB Invest wordt gedetailleerd beschreven in de **IDB Invest Implementatiehandleiding 2020**,⁷ de IFC 2012 Prestatienormen. De handleiding bestaat uit drie delen:

1. De **toewijding** van IDB Invest **aan duurzaamheid**, met een diepgaande beschrijving van toepasselijk beleid en normen, en hoe IDB Invest de particuliere sector ondersteunt door middel van financiële en niet-financiële oplossingen.
2. Een gedetailleerd overzicht van **belangrijke milieu- en sociale kwesties**, waaronder onderwerpen als geslacht, Inheemse Volkeren, personen met een beperking, mensenrechten, betrokkenheid van belanghebbenden, grondverwerving en onvrijwillige hervestiging, arbeid en arbeidsomstandigheden, gezondheid en veiligheid, cultureel erfgoed, biodiversiteit en natuurlijke

⁶ Zie bijlage A bij dit deel voor de volledige uitsluitingslijst van IDB Invest.

⁷ De [Implementation Manual](#) is beschikbaar op de website van IDB Invest. Er wordt verwacht van klanten die onder het programma vallen dat die de richtlijnen in de Implementatiehandleiding opvolgen.

hulpbronnen, klimaatverandering, hulpbronnenefficiëntie en preventie van vervuiling, en andere onderwerpen.

3. Een paragraaf met richtlijnen **voor beleidsuitvoering en verantwoording**. Hierin worden de beginselen van proportionaliteit en flexibiliteit beschreven, hoe van klanten wordt verwacht dat zij hun beheersystemen opzetten en hoe het eigen beheersysteem van IDB Invest is gestructureerd. Dit deel beschrijft ook klachten- en verantwoordingsmechanismen, en hoe IDB Invest zich inzet voor voortdurend leren, luisteren en betrokkenheid.

RISICO SCREENING

IDB Invest screent alle projecten op mogelijke negatieve milieu of sociale gevolgen die het project kan veroorzaken of waaraan het kan bijdragen. De risicofactoren waarmee rekening wordt gehouden in dit screeningproces omvatten verschillende aspecten, waaronder:⁸

1. Risico's op nadelige gevolgen die **rechtstreeks toe te schrijven** zijn aan en veroorzaakt worden door het project, zoals onvrijwillige verplaatsing of vervuiling veroorzaakt door het project.
2. Risico's van **bijdrage**, waarbij derde partijen anders dan het project ook bijdragen aan negatieve effecten. Hierbij kan gedacht worden aan cumulatieve gevolgen, problemen met de toeleveringsketen of de instroom van arbeidskrachten waarbij meerdere factoren bijdragen.
3. **Contextuele** risicofactoren in de operationele en ontvangende omgeving, zoals de aanwezigheid van achtergestelde of kwetsbare groepen, gevoelige of hoogwaardige biodiversiteitsomgevingen, of hoge niveaus van conflicten en geweld.
4. **Prestatie gerelateerde** risico's, waaronder capaciteit, middelen en inzet om de milieu- en sociale aspecten van het project op een verantwoorde en duurzame manier te beheren.

Enkele gemeenschappelijke risicofactoren die inherent zijn aan de verschillende prioriteitssectoren van het programma zijn onder meer:

- **Landbouw, bosbouw en ander landgebruik:** inherente risico's kunnen onder meer gevolgen hebben voor ecosysteemdiensten; landconflicten; verlies van middelen van bestaan op basis van zelfvoorzienende landbouw, ook onder inheemse volkeren, en naar geslacht gedifferentieerd landgebruik dat de rechten van vrouwen meer kan aantasten dan die van mannen.

⁸ Deze types van risico's, en de verwachte manieren om ze aan te pakken, worden in detail beschreven in de 2020-Handleiding voor de toepassing.

- **Duurzame en veerkrachtige infrastructuur:** Inherente risico's kunnen bestaan uit economische of fysieke ontheemding veroorzaakt door grondverwerving of veranderingen in landgebruik; gevolgen voor materieel of immaterieel cultureel erfgoed; en risico's voor de biodiversiteit.
- **Elektriciteit, inclusief hernieuwbare energie en energie-efficiëntie:** inherente risico's kunnen onder meer onaanvaardbare arbeidsomstandigheden in de toeleveringsketens zijn (bijvoorbeeld dwangarbeid of kinderarbeid bij de productie van zonnepanelen); toegangsrechten en verplaatsing in verband met de opwekking en transmissie van elektriciteit; en sociale gevolgen van tariefverhogingen.
- **Duurzaam transport:** inherente risico's kunnen bestaan uit verplaatsing als gevolg van nieuwe wegen of de ontwikkeling van alternatieve transportwijzen; verlies van levensonderhoud voor exploitanten in oudere vervoerswijzen (de overstap van kleine, inefficiënte bus vloten naar modernere systemen kan bijvoorbeeld bezuinigingen in de transportsector veroorzaken); en gedifferentieerde toegang en veiligheid voor mannen en vrouwen.
- **Blauwe economie, water- en afvalbeheer:** Inherente risico's kunnen onder meer het verlies van traditionele bestaansmiddelen in de visserijsector zijn als gevolg van strengere regelgeving en modernisering; toerisme kan inflatie en ontheemding van lokale gemeenschappen veroorzaken; en afvalbeheer kan risico's met zich meebrengen van een ontoereikend beheer van gevaarlijk afval.

Op basis van deze brede risicocategorieën en de combinatie daarvan kent IDB Invest aan elk project een risicoclassificatie toe. Dit wordt niet mechanisch toegewezen of op basis van een gestandaardiseerde checklist, aangezien elk project verschillende combinaties van risicofactoren met zich mee kan brengen. Een negatieve impact die kwetsbare groepen treft, kan gezien de mindere veerkracht van de getroffen een groter risico vormen dan dezelfde impact waarbij personen met meer middelen betrokken zijn. Lokale context en prestatie gerelateerde factoren beïnvloeden de manier waarop het project milieu- en sociale kwesties aanpakt. IDB Invest zal deze en andere risicofactoren screenen als onderdeel van haar due diligence-proces.

Het ESMS van IDB Invest is een uitgebreid systeem dat verwijst naar IDB Invest als geheel. De omvat managementondersteuning, middelen, capaciteit en gevestigde procedures voor besluitvorming en documentatie. Milieu- en sociale kwesties worden binnen de instelling beschouwd als een gedeelde verantwoordelijkheid, ondersteund door opgeleide en toegewijde mensen om het te laten werken, met duidelijke rollen en verantwoordelijkheden.

Het Implementatiehandboek wordt aangevuld met een uitgebreide **Handleiding voor Milieu- en Sociale Beoordelingsprocedures**, dat op alle transacties van

toepassing is. Deze Handleiding wordt regelmatig bijgewerkt.⁹ Het beschrijft de stappen, verantwoordelijkheden en vereiste documentatie voor het due diligence-proces, de toezichtrol en de adviesdiensten aan klanten van de instelling. Elk project volgt duidelijke procedures gedurende drie fasen:

1. **Goedkeuringsfase**, wanneer het transactieteam van het project een milieu- en sociale specialist krijgt toegewezen. Dit geldt zowel voor individuele transacties in de reële sector als voor financiering via financiële intermediairs (FI's). De specialist beoordeelt transactiegegevens; screent het project en verifieert dat het project niet voorkomt op de uitsluitingslijst van IDB Invest; en beoordeelt de waarschijnlijke project gerelateerde risico's. Dit proces identificeert ook mogelijkheden voor aanvullende milieu of sociale voordelen. Projecten krijgen een voorlopige milieu- en sociale risicocategorie toegewezen (A, B of C), die zal worden bijgewerkt naarmate er meer informatie beschikbaar komt.¹⁰ De risicocategorie wordt openbaar gemaakt, samen met relevante onderzoeken en actieplannen.
2. **Afsluitingsfase**, wanneer transactieovereenkomsten worden voorbereid en het project wordt goedgekeurd door het bestuur van IDB Invest.
3. **Supervisiefase**, waarin de projectresultaten worden beheerd en de uitbetalingen worden beoordeeld op naleving van de verplichtingen in het overeengekomen Milieu- en Sociale Actieplan. Milieu- en sociale specialisten van IDB Invest brengen veldbezoeken en dragen bij aan het Jaarlijkse Toezichtrapport van het project.

Milieu- en sociale specialisten laten zich leiden door verschillende screeningsinstrumenten en andere richtlijnen om specifieke risicofactoren te beoordelen en te beheren. Deze hulpmiddelen en richtlijnen worden regelmatig bijgewerkt en uitgebreid. Ze omvatten screening en checklists voor onderwerpen zoals:

- Klimaat Risicoanalyse
- Een overzicht van de milieu- en sociale vragenlijst
- Gender Risicobeoordeling
- Feitenoverzicht over klachten mechanismen
- Feitenoverzicht over represailles

⁹ De huidige versie dateert van juni 2023.

¹⁰ Zie de discussie in het onderstaande gedeelte over risicocategorisatie.

Deze en andere onderwerpen komen expliciet aan bod in het duurzaamheidsbeleid van IDB Invest uit 2020 en in de IFC 2012 prestatienormen die van toepassing zijn op klanten onder het programma. Het huidige beleid en de huidige eisen worden beschouwd als internationale goede praktijken met betrekking tot alle relevante onderwerpen en factoren die verband houden met de verantwoordelijkheden van de particuliere sector voor de beoordeling en het beheer van milieu- en sociale risico's en effecten. Enkele voorbeelden van specifieke onderwerpen zijn:

- Duidelijke criteria voor de aanpak van kwesties van gendergerelateerd geweld, waaronder seksuele uitbuiting, misbruik en intimidatie (SEAH = Sexual Exploitation, Abuse, and Harassment), zijn opgenomen in het IDB Invest duurzaamheidsbeleid (paragraaf 21).
- De rechten van inheemse volkeren, met betrekking tot kwesties zoals de identificatie van inheemse volkeren, processen en criteria voor wanneer en hoe vrije, voorafgaande en geïnformeerde toestemming (FPIC) vereist is, en de rechten van inheemse volkeren in vrijwillige isolatie. Gedetailleerde vereisten met betrekking tot de rechten van inheemse volkeren worden behandeld in IFC's Prestatienorm 7; in het duurzaamheidsbeleid van IDB Invest (paragraaf 22); en in de Implementatiehandleiding (pagina's 46 tot 52). Een voorbeeld van een planningskader voor inheemse volkeren is opgenomen als bijlage C bij deze bijlage.
- Rechten van personen met een handicap (IDB Invest Duurzaamheidsbeleid paragraaf 23, Implementatiehandleiding pagina's 52 tot 54).
- Mensenrechten (IDB Invest Duurzaamheidsbeleid paragraaf 17, Implementatiebeleid pagina's 55 tot 58, in overeenstemming met de Guiding Principles for Business and Human Rights van de Verenigde Naties uit 2011).
- Biodiversiteit en natuurlijke hulpbronnen (IFC Prestatienorm 6, die ook betrekking heeft op ecosysteemdiensten; IDB Invest Duurzaamheidsbeleid paragraaf 14; Implementatiehandleiding pagina's 94 tot 97). Dit vereist 'netto positieve winst' in situaties waarin projecten kritieke natuurlijke habitats kunnen aantasten.
- Onvrijwillige hervestiging (IFC Prestatienorm 5; IDB Invest Duurzaamheidsbeleid paragraaf 25; Implementatiehandleiding pagina's 73 tot 76). Dit omvat onder meer een verbod op gedwongen uitzettingen; steun voor zowel de compensatie van verloren bezittingen als het herstel van het levensonderhoud; en respect voor verschillende vormen van landbezit en -bezetting, inclusief informeel en collectief landgebruik. Een voorbeeld van een hervestigingskader is opgenomen als bijlage B bij dit voorstel. Dit omvat maatregelen om het levensonderhoud te herstellen.
- Conflict, kwetsbaarheid en geweld. Hoewel conflict- en geweldsituaties misschien niet rechtstreeks door het project zijn veroorzaakt, zullen operaties

in dergelijke omgevingen de implementatie bemoeilijken en een directere projectgerelateerde impact kunnen beïnvloeden, bijvoorbeeld als getroffen personen kwetsbaarder zijn als gevolg van conflicten of kwetsbaarheid. Deze en andere contextuele factoren zullen in individuele projecten worden aangepakt door middel van een contextuele risicobeoordeling als onderdeel van het algemene milieu- en sociale beoordelingsproces. Dit wordt beschreven in de IDB Invest Implementatiehandleiding, met name in de paragrafen waarin de risico's voor het project aan de orde komen (bijv. Implementatiehandleiding pagina 38) en het verantwoorde gebruik van veiligheidstroepen (IFC Prestatienorm 4 en Implementatiehandleiding pagina's 89 en 90).

Deze en een groot aantal andere onderwerpen komen aan bod in het IDB Invest Duurzaamheidskader zoals hierboven beschreven. Klanten die onder het GCF-programma vallen, moeten aan deze normen voldoen. IDB Invest zal de naleving van de normen en vereisten verifiëren en klanten ondersteunen bij het opbouwen van capaciteit voor het beheren van deze brede reeks ecologische en sociale risicofactoren.

RISICOCATEGORISERING: KLANTEN IN DE ECHTE SECTOR

Op basis van de beoordeling van de soorten risicofactoren die hierboven zijn beschreven, inclusief de potentiële cumulatieve impact van verschillende risicofactoren die aanwezig zijn in hetzelfde project, kent IDB Invest als volgt een milieu- en sociale risicocategorie toe aan **projecten in de echte sector**:

- **Categorie A** projecten kunnen resulteren in potentieel significante milieu- en/of sociale risico's en effecten, die divers, onomkeerbaar of ongekend zijn en zich kunnen uitstrekken tot voorbij de grenzen van de feitelijke projectlocatie of faciliteiten. Categorie A omvat in principe projecten die aanzienlijke gevolgen hebben voor beschermde of kwetsbare gebieden en/of kwetsbare groepen. Projecten die via financiële intermediairs worden ondersteund in het kader van het GCF-programma zullen Categorie A-projecten uitsluiten. Het voorgestelde GCF-programma sluit potentiële Categorie A-projecten voor directe klanten uit de echte sector niet uit, aangezien dergelijke projecten kunnen bijdragen aan grootschaliger en significantere ontwikkelingseffecten. Van klanten zal echter worden verlangd dat zij een diepgaandere scoping, beoordeling en beheersing van risicofactoren toepassen in categorie A-projecten. Het overleg en de betrokkenheid van belanghebbenden zullen ook uitgebreider zijn, waarbij Geïnformeerde Raadpleging en Participatie (ICP, zie IFC Prestatienorm 1, paragraaf 31) nodig zijn. Alle Categorie A-projecten onder het programma zullen verplicht zijn relevante milieu- en sociale studies en actieplannen openbaar te maken, minimaal 120 dagen voordat IDB Invest het project goedkeurt. Van categorie A-projecten zal worden verlangd dat zij relevante

studies, documentatie van overleg, en beheerskaders en -plannen voorbereiden om de risico's en gevolgen aan te pakken. Afhankelijk van de omstandigheden en setting van de projecten kunnen dit onder meer milieu- en sociale effectbeoordelingen (ESIA's = Environmental and Social Impact Assessments) en milieu- en sociale beheerplannen (ESMP = Environmental and Social Management Plans) zijn, waarbij de locaties en impactgebieden bekend zijn. Voor meer programmatische benaderingen, of waar specifieke locaties onbekend zijn op het moment van projectgoedkeuring, zal een Milieu en Sociaal Beheerskader (ESMF = Environmental and Social Management Framework) vereist zijn. Dergelijke ESMP's en ESMF's kunnen het project als geheel bestrijken, of zich richten op een bepaalde reeks risicofactoren, zoals een hervestigingsplan of een plan voor herstel van het levensonderhoud en compensatie in geval van fysieke of economische ontheemding. IDB Invest vereist niet van klanten dat ze vaste sjablonen gebruiken voor dit soort documenten, omdat de inhoud ervan afhangt van de aard van het project, de setting en de operationele omgeving, en bredere contextuele risico's en andere factoren. IDB Invest en haar klanten verwijzen echter over het algemeen naar de generieke, indicatieve schetsen voor enkele van de actieplannen die zijn opgenomen in de IFC Prestatienormen Guidance Notes van 2012. Een samenvatting hiervan vindt u als voorbeeld aan het einde van deze bijlage.

- **Categorie B** projecten hebben potentiële milieu- en/of sociale gevolgen en risico's die minder nadelig zijn dan die van Categorie A en die over het algemeen beperkt zijn tot de projectlocatie, grotendeels omkeerbaar zijn en kunnen worden beperkt via maatregelen die direct beschikbaar en haalbaar zijn om te implementeren in het kader van de operatie. Voor Categorie B-projecten zijn over het algemeen dezelfde studies, plannen of raamwerken vereist als voor Categorie A-projecten, maar de reikwijdte en het detailniveau kunnen worden vereenvoudigd, evenredig aan het projectrisico, de schaal en de complexiteit.
- **Categorie C** projecten zijn projecten die waarschijnlijk zullen resulteren in zeer beperkte of geen nadelige gevolgen of risico's voor het milieu of de maatschappij. Bij Categorie C-projecten zijn doorgaans geen specifieke milieu- en sociale effectbeoordelingen, kaders of plannen vereist.

De risicocategorie wordt openbaar gemaakt, samen met relevante onderzoeken en actieplannen.¹¹

De risicocategorie bepaalt het niveau van de inspanning, de middelen en het managementtoezicht dat IDB Invest aan elk project toekent. Ook wordt aangegeven welke acties en eisen van toepassing zijn op de klant. Dit wordt gedetailleerd

¹¹ Zie het onderstaande gedeelte over betrokkenheid van belanghebbenden voor meer informatie over openbaarmaking

beschreven in het onderstaande gedeelte over Risicobeoordeling en -beheer: klanten uit de echte sector.

RISICOCATEGORISERING: FINANCIËLE INTERMEDIAIRS

IDB Invest gebruikt verschillende criteria en risicocategorieën voor financiering en ondersteuning via **financiële instellingen**. In dergelijke gevallen is de directe relatie van IDB Invest met de FI, en niet met de klanten van de FI en hun kredietnemers of projecten. Via haar relatie met de FI wil IDB Invest ervoor zorgen dat de FI de verantwoordelijkheid op zich neemt en de capaciteit heeft om de principes en vereisten van het Duurzaamheidskader in haar activiteiten toe te passen. Dit wordt gedetailleerd beschreven in het onderstaande gedeelte over Risicobeoordeling en -beheer: Financiële Intermediairs. IDB Invest screent en categoriseert FI-transacties aan de hand van de volgende categorieën op basis van een beoordeling van het managementsysteem van de FI en het profiel van haar portefeuille:

- **FI-1:** Substantieel risico;
- **FI-2:** Matig risico; en
- **FI-3:** Laag risico.

De fondsen van IDB Invest kunnen niet door de FI worden gebruikt om projecten te financieren die zijn gecategoriseerd als Categorie A, aanzienlijk risico. Het programma staat alleen toe dat FI's die zijn gescreend als FI-3 (laag risico) of FI-2 (matig risico) of specifieke investeringen die zijn gecategoriseerd als B of C, in aanmerking komen.

RISICOBEOORDELING EN BEHEER: KLANTEN IN DE ECHE SECTOR

IFC-PRESTATIENORMEN EN DE EQUATOR-PRINCIPES

IDB Invest eist van haar klanten uit de echte sector dat ze de reeks van acht Prestatienormen toepassen die zijn ontwikkeld door de particuliere sectortak van de Wereldbankgroep, de IFC. De Prestatienormen zijn in 2006 opgesteld en herzien via een mondiaal overlegproces van 2009 tot 2011. De huidige Prestatienormen zijn in januari 2012 van kracht geworden. De acht normen zijn:

1. Beoordeling en Beheer van Milieu- en Sociale Risico's en Gevolgen
2. Arbeid's- en Werkomstandigheden
3. Efficiëntie van Hulpbronnen en Preventie en Beheer van Vervuiling
4. Gezondheid, Veiligheid en Beveiliging van de Gemeenschap
5. Landverwerving en Onvrijwillige Hervestiging
6. Behoud van Biodiversiteit en Duurzaam Beheer van Levende Natuurlijke Hulpbronnen

7. Inheemse Volkeren
8. Cultureel Erfgoed

Deze normen vormen een alomvattend duurzaamheidskader dat het meest erkende en meest gebruikte internationale kader is geworden voor identificatie en beheer van milieu- en sociale risico's in de particuliere sector. Dit is met name het geval bij banken en andere financiële instellingen: vanaf december 2023 hebben 138 commerciële financiële instellingen in 38 landen de Equator Principles overgenomen. De aangesloten instellingen eisen van hun klanten dat ze de IFC Prestatienormen toepassen bij de financiering van projecten en grootschalige bedrijfsfinancieringen.

MILIEU-, GEZONDHEIDS- EN VEILIGHEIDSRICHTLIJNEN

Bedrijven die in het kader van het programma worden ondersteund, zijn ook verplicht de richtlijnen voor Milieu, Gezondheid en Veiligheid (EHS = Environmental, Health, and Safety) van de Wereldbankgroep toe te passen.¹² Dit zijn technische referentiedocumenten met prestatieniveaus en maatregelen die acceptabel zijn en algemeen als haalbaar worden beschouwd in nieuwe faciliteiten tegen redelijke kosten met gebruikmaking van bestaande technologie. Er zijn momenteel algemene richtlijnen met betrekking tot milieukwesties, gezondheid en veiligheid op het werk, gezondheid en veiligheid van de gemeenschap, en constructie en ontmanteling. Daarnaast zijn er gedetailleerde EHS-richtlijnen voor verschillende industriële sectoren.

MILIEU- EN SOCIAAL BEOORDELINGSPROCES

Bedrijven en instellingen die in het kader van het voorgestelde programma worden ondersteund, zullen een proces van milieu- en sociale beoordeling uitvoeren, ESA (environmental and social assessment). Dit is een voortdurend en iteratief proces gedurende de hele levensduur van het project. Afhankelijk van het project en de lokale context heeft het specifieke mijlpalen en resultaten op verschillende tijdstippen. Belangrijke elementen van het ESA-proces zijn onder meer:

- Milieu- en sociale risicofactoren worden geïdentificeerd, en relevante rapporten worden geproduceerd, besproken en verspreid;¹³
- Verschillende categorieën belanghebbenden, met name kwetsbare groepen en degenen die nadelige gevolgen kunnen ondervinden van het project, worden op passende wijze geïdentificeerd en geraadpleegd;¹⁴

¹² Zie online bronnen voor [IFC Environmental, Health, and Safety Guidelines](#).

¹³ Zie de eerdere discussie over milieu en sociale risicofactoren.

¹⁴ Voor meer details, zie het onderstaande gedeelte over de betrokkenheid van belanghebbenden.

- Er wordt overeenstemming bereikt over input voor projectontwerp en -implementatie om schade te voorkomen en de voordelen voor zowel mensen als de natuurlijke omgeving te vergroten;¹⁵
- Specifieke diepgaande studies, mitigatie- en actieplannen worden voorbereid en geïmplementeerd waar nodig in de projectomgeving; en
- Het ESA-proces vormt de basis voor het opzetten van klachtenmechanismen op projectniveau.¹⁶

Het ESA-proces is zowel analytisch als participatief van aard. Afhankelijk van het project kunnen specifieke studies en/of actieplannen nodig zijn om relevante onderwerpen te behandelen (bijvoorbeeld arbeidsbeheerprocedures, hervestigingsplannen, plannen voor biodiversiteitsbeheer). Deze vormen de basis voor managementbeslissingen met betrekking tot het algehele projectontwerp en de implementatie.

Zodra individuele projecten zijn geïdentificeerd, moeten klanten relevante onderzoeken, overlegprocessen en actieplannen voorbereiden voor potentiële milieu- en sociale risico's en effecten. Afhankelijk van de aard van het project en of locatiespecifieke impactgebieden bekend zijn of niet, kunnen dergelijke actiestudies een milieu- en sociale effectbeoordeling (ESIA), een milieu- en sociaal beheersplan (ESMP) of een beheerskader (ESMF) omvatten en specifieke plannen om, waar nodig, specifieke onderwerpen aan te pakken. Dergelijke plannen kunnen een biodiversiteitsbeoordelings- en beheersplan, een verkeersbeheerplan, een plan voor het beheer van veiligheidstroepen en andere plannen omvatten, afhankelijk van de aard en setting van het project. Relevante onderzoeken en plannen zullen door de klant worden geïdentificeerd tijdens het screening- en scopingproces van het project, en overeengekomen worden met IDB Invest.

BETROKKENHEID VAN BELANGHEBBENDEN

Van klanten uit de echte sector wordt verwacht dat zij gedurende de looptijd van het project op een transparante en inclusieve manier verschillende groepen belanghebbenden identificeren en met die in gesprek gaan. Het proces wordt gekenmerkt door de volgende principes en elementen:¹⁷

- Het is doorlopend en iteratief en wordt uitgevoerd als een proces, zowel tijdens de projectvoorbereiding als tijdens de implementatie, en niet als één of enkele geïsoleerde gebeurtenissen.

¹⁵ Dit wordt hieronder besproken, onder Risicobeperkingshiërarchie.

¹⁶ Zie het gedeelte over klachtenherstelmechanismen.

¹⁷ Zie de [IDB Invest Implementation Manual](#) voor meer details over de betrokkenheid van belanghebbenden.

- Het is gebaseerd op een opgesplitste belanghebbendenanalyse, die de basis vormt voor de vertegenwoordiging en betrokkenheid van verschillende categorieën belanghebbenden.
- Het wordt uitgevoerd op een manier die billijk en niet-discriminerend is, waarbij ervoor wordt gezorgd dat vrouwen, armen en kwetsbare groepen onder de belanghebbenden een stem krijgen en niet onevenredig worden getroffen door eventuele negatieve gevolgen die het project kan veroorzaken of waaraan het kan bijdragen.
- Belanghebbenden krijgen vooraf informatie over relevante aspecten van het project, in een taal, formaat en op een manier die passend, duidelijk en toegankelijk is.
- Consultatie-evenementen en andere manieren om met belanghebbenden in contact te komen, zullen worden afgestemd op de behoeften van verschillende groepen, om ervoor te zorgen dat alle relevante perspectieven worden vastgelegd en in overweging worden genomen.
- Het betrokkenheidsproces zal respectvol zijn en vrij van dwang, intimidatie of represailles.
- Het proces zal transparant zijn, met documentatie en openbaarmaking van de manier waarop belanghebbenden betrokken zijn, wat hun standpunten en zorgen zijn, en hoe de perspectieven van belanghebbenden in aanmerking worden genomen en weerspiegeld in het ontwerp en de implementatie van projecten.¹⁸ Voor Categorie A-projecten publiceert IDB Invest milieu- en sociale beoordelingsdocumenten op haar website ten minste 120 dagen voorafgaand aan de bespreking en goedkeuring door het Bestuur van elk project dat zij overweegt te financieren. Categorie B- en C-documenten kunnen later openbaar worden gemaakt. IDB Invest maakt ook zijn eigen Samenvatting van milieu- en sociale beoordelingen (ESRS = Environmental and Social Review Summary) van elk project openbaar, evenals het Milieu- en sociaal actieplan (ESAP = Environmental and Social Action Plan) van het project. In het ESRS is een beschrijving opgenomen van de risicoclassificatie van het project. Documenten worden indien nodig vertaald in de officiële talen van IDB Invest, waaronder Spaans, Portugees en Frans.
- Belanghebbenden moeten hun zorgen en klachten kunnen uiten en een oplossing kunnen zoeken bij de klant als zij vinden dat het project hen of het milieu schade kan berokkenen.¹⁹

In gevallen van potentieel significante negatieve gevolgen voor inheemse volkeren vereist de IFC Prestatienorm 7 dat getroffen gemeenschappen hun vrije,

¹⁸ Openbaarmakingsvereisten worden beschreven in [IDB Invest's Access to Information Policy](#).

¹⁹ Zie het latere gedeelte over mechanismen voor klachtenherstel.

voorafgaande en geïnformeerde toestemming (FPIC = Free, Prior, and Informed Consent) geven.²⁰ FPIC is vereist in omstandigheden die een of meer van de volgende potentiële gevolgen met zich meebrengen:

- Gevolgen voor land en natuurlijke hulpbronnen die onderworpen zijn aan traditioneel eigendom of onder gebruikelijk gebruik
- Verplaatsing van inheemse volkeren uit gronden en natuurlijke hulpbronnen die onderworpen zijn aan traditioneel eigendom of onder gewoonte gebruik
- Kritiek cultureel erfgoed, inclusief het gebruik van kennis, innovaties of praktijken van inheemse volkeren voor commerciële doeleinden.

De informatie die aan verschillende groepen wordt verstrekt, moet worden afgestemd op hun interesses, behoeften en waarschijnlijke zorgen. Mensen moeten duidelijke informatie krijgen over de mogelijke gevolgen van het project voor hen, en over wat hen wordt gevraagd te doen of waarmee ze akkoord gaan. Verschillende fora en methoden voor overleg en betrokkenheid van belanghebbenden kunnen zijn:

- Niet-technische samenvattende projectstudies en -plannen
- Openbare hoorzittingen of bijeenkomsten
- Workshops en seminars
- Overleg met belangrijke informanten
- Focusgroepen
- Bewustmakingscampagnes en outreach
- Gebruik van online raadplegingsmethoden waar nodig

RISICOBEPERKINGSHIËRARCHIE

Op basis van het stakeholderbetrokkenheidsproces en de bevindingen en aanbevelingen van het milieu- en sociale beoordelingsproces zal de opdrachtgever milieu- en sociale risico's en kansen weerspiegelen in het ontwerp en de implementatie van het project. Het project moet stappen ondernemen om eventuele negatieve gevolgen te voorkomen, te minimaliseren of te compenseren. Dit wordt het toepassen van een **mitigatiehiërarchie** genoemd, waardoor potentiële negatieve gevolgen worden geïdentificeerd en geanticipeerd; waar mogelijk vermeden; geminimaliseerd of verminderd; hersteld of gerehabiliteerd; en eventuele resterende, onvermijdelijke gevolgen worden gecompenseerd. Door deze stadia van

²⁰ Dit wordt gedetailleerd beschreven in [Performance Standard 7](#), en ook in de IDB Invest 2020 Implementatiehandleiding.

de risicobeperkingshiërarchie te doorlopen, worden de risico's op negatieve gevolgen achtereenvolgens verminderd of geëlimineerd, met als doel dat er binnen een redelijk tijdsbestek geen netto schade uit het project voortvloeit. Gedetailleerde richtlijnen voor de toepassing van de risicobeperkingshiërarchie zijn te vinden in de IDB Invest Implementatiehandleiding, pagina's 115 en 116.

RISICOBEOORDELING EN BEHEER: FINANCIËLE INSTELLINGEN

Financiering onder de Caribbean Net-Zero en Resilient Private Sector in de financiële sector omvat steun aan financiële instellingen (FI's) om door te lenen aan verschillende klanten voor projecten en activiteiten die bijdragen aan de algemene doelstellingen van het programma. Kredietverlening via financiële instellingen versterkt de binnenlandse kapitaal- en financiële markten en biedt toegang tot financiering in de regio. Dergelijke leningen kunnen een positief multiplicatoreffect hebben: via één enkele transactie kan IDB Invest een veel groter aantal klanten bereiken en een hele sector ondersteunen, en ook extra investeringen katalyseren. Dit zal een veel grotere ontwikkelingsimpact hebben dan via individuele projecten. Via het programma wil IDB Invest de duurzaamheid in de financiële sector bevorderen door ondersteuning van klimaatvriendelijke beleidsmaatregelen en praktijken. FI's zullen worden ondersteund bij het opbouwen van groene portefeuilles met groene financiële producten, vooral in sectoren die centraal staan in de NDC's. Dit omvat onder meer het segmenteren van hun portefeuilles en het definiëren van sub-portefeuilles met een hoge impact op het klimaat, waaronder hernieuwbare energie en energie-efficiëntie, duurzaam transport, veerkrachtige infrastructuur en de blauwe economie. Financiële instellingen zullen worden ondersteund bij het aanboren van nieuwe klantsegmenten die een hogere blootstelling aan klimaatrisico's hebben en onbenutte marktkansen bieden voor lokale financiële instellingen; nieuwe financiële producten die inspelen op de nieuwe behoeften waarmee bestaande klanten te maken kunnen krijgen als gevolg van het veranderende klimaat; en verbeterd ondernemingsbestuur dat duurzaamheidsoverwegingen integreert in de besluitvorming en rapportage van de deelnemende financiële instellingen.

De steun van het Programma aan FI's kan betrekking hebben op individuele investeringsprojecten die de cliënten van de FI ondernemen, of op een hele vermogensklasse met meerdere sub projecten en activiteiten. Met deze aanpak neemt de FI de verantwoordelijkheid op zich en ontwikkelt zij de capaciteit om de principes en vereisten van het IDB Invest Duurzaamheidskader toe te passen. De FI moet een Milieu- en Sociaal Management Systeem (ESMS = Environmental and Social Management System) opzetten met procedures voor het beoordelen en beheren van de risico's van de transacties die zij onderneemt, en een due diligence-proces uitvoeren ten aanzien van haar potentiële klanten en investeringen. Verwacht wordt dat het grootste deel van de financiering zal gaan naar projecten met een laag tot matig risico vanuit een milieu- en sociaal perspectief, waarbij de nationale wetgeving en de IDB Invest Uitsluitingslijst worden toegepast. Als projecten met een hoger risico worden gefinancierd, zullen klanten ook worden verplicht om relevante aspecten van de IFC Prestatienormen en de EHS-richtlijnen van de

Wereldbankgroep toe te passen. Individuele deelprojecten die zouden worden gecategoriseerd als Categorie A-projecten met aanzienlijk risico, worden uitgesloten van de financieringsoverweging.

In de interactie met FI's, is IDB Invest's verantwoordelijkheid, due diligence en ondersteuning niet gericht op individuele cliënten of projecten die worden gefinancierd door de FI, maar op het totale management systeem en de aard van haar portefeuille. In haar contacten met FI's zal IDB Invest zich richten op het beoordelen van de FI's management systemen en procedures, en de ondersteuning van de FI's in de toepassing van relevante aspecten van de IDB Invest Duurzaamheidskader in de transacties van de FI's met hun klanten. Het due diligence proces dat IDB Invest toepast bij het overwegen van FI financiering omvat de evaluatie van ES risico 's in verband met de bestaande activiteiten van de potentiële FI klanten, maar ook de capaciteit en de inzet van het beheer van deze risico 's vanuit de klant. Deze risico 's zijn afhankelijk van factoren zoals het contextuele risico in verband met de landen en regio 's waar de FI activiteiten, de specifieke ES omstandigheden die verband houden met de lener/geïnvesteerde's sector en de activiteiten, de lener/ geïnvesteerde's trackrecord, capaciteit en inzet om deze risico 's aan te pakken, alsmede het type van financiering door de FI.

IDB Invest publiceert geen gestandaardiseerde checklists voor haar due diligence-proces of voor monitoring, noch voor FI's, noch voor directe financiering van bedrijven. Er wordt rekening gehouden met meerdere factoren, en de risico's variëren van klant tot klant en van project tot project. De indruk wekken dat er een gestandaardiseerde 'one size fits all'-benadering bestaat, zou misleidend zijn en waarschijnlijk tot verwarring leiden. Op individueel projectniveau zal specifieke screeningdocumentatie vertrouwelijk moeten worden gehouden, omdat deze de interne, deliberatieve processen weerspiegelt. Dit kan een beoordeling van de verwachte prestaties, capaciteit en betrokkenheid van de klant omvatten. Dergelijke informatie is vertrouwelijk.

Het zal vereist worden van de deelnemende FI's om de milieu-en sociale risico 's van hun portefeuille en de deelprojecten te monitoren en ervoor zorgen dat hun klanten relevante aspecten van de IFC Prestatienormen en de Wereld Bank Group EHS-Richtlijnen toepassen. Net als andere klanten onder het programma moeten de FI's een Milieu- en Sociaal Managementsysteem (ESMS = Environmental and Social Management System) opzetten met procedures voor het beoordelen, categoriseren en beheren van de risico's van de transacties die zij ondernemen. De volledigheid van het ESMS wordt bepaald door de FI-categorisatie van IDB Invest en het niveau van het milieu- en sociale risico dat verbonden is aan de ondersteunde vermogensklasse.²¹

²¹ Zie de eerdere bespreking van de risicocategorisatie van FI, onder het Milieu- en Sociaal Managementsysteem van IDB Invest.

BELEID EN JURIDISCHE KADERS

Alle klanten moeten voldoen aan de nationale wetgeving in de landen waarin ze actief zijn. Ze moeten ook voldoen aan het Duurzaamheidsbeleid van IDB Invest en de relevante IFC-prestatienormen. Deze normen zijn gebaseerd op, en bedoeld om consistent te zijn met, internationaal overeengekomen normen zoals VN-verdragen en de Sustainable Development Goals, en huidige en opkomende goede internationale industriële praktijken. Principes met betrekking tot mensenrechten, waaronder de rechten van personen met een beperking, zijn verankerd in het IDB Invest Duurzaamheidsbeleid en de IFC-prestatienormen van 2012.

Het komt uiterst zelden voor dat er een direct conflict bestaat tussen het duurzaamheidskader van IDB Invest en de nationale wetgeving. Het is echter gebruikelijk dat er lacunes bestaan, waarbij de nationale wetgeving, de uitvoeringspraktijk en de lokale verantwoordingsmechanismen achterblijven op de internationale normen voor goede praktijken. De nationale wetgeving kan ook strengere eisen stellen dan het Duurzaamheidskader. De regel die zal worden toegepast is dat waar de regelgeving van het gastland afwijkt van de vereisten in het duurzaamheidsbeleid van IDB Invest en de relevante IFC-prestatienormen, klanten verplicht zijn de strengste toe te passen. Een veelvoorkomend voorbeeld ligt op het gebied van ontheemding, waar de nationale wetgeving doorgaans alleen voorziet in compensatie voor landeigenaren met een duidelijke wettelijke eigendomstitel wanneer land wordt onteigend of verworven. Het ESMS van IDB Invest, dat van toepassing is onder dit programma, erkent en vereist ook ondersteuning aan (i) personen zonder duidelijke titel, zoals gemeenschappelijke bewoning van onroerend goed; en (ii) steun aan mensen die hun verloren bestaansmiddelen herstellen. Op dezelfde manier kunnen inheemse volkeren wel of niet volledig worden erkend in verschillende rechtsgebieden, en hebben ze mogelijk niet het recht op vrije, voorafgaande en geïnformeerde toestemming (FPIC = Free, Prior and Informed Consent) zoals beschreven in de omstandigheden in Prestatienormen 7. In deze situaties, en in andere vormen van project gerelateerde effecten waar er lacunes zijn, zal IDB Invest eisen en ervoor zorgen dat de principes van het Duurzaamheidsbeleid van IDB Invest en de IFC-prestatienormen van 2012 van toepassing zijn.

KLACHTENRECHTMECHANISMEN

PROJECTNIVEAU KLACHTENMECHANISMEN

Zoals beschreven in het eerdere gedeelte over de betrokkenheid van belanghebbenden, verlangt IDB Invest van klanten dat zij voortdurend met de getroffen gemeenschappen in gesprek gaan. Dit omvat onder meer het vaststellen van een manier om vragen, zorgen en klachten op te lossen. IDB Invest maakt gebruik van een uitgebreide reeks verantwoordings- en klachtenmechanismen en eist van klanten hetzelfde te doen. Dit bouwt voort op het fundamentele principe van de VN-richtlijnen voor het bedrijfsleven en de mensenrechten, namelijk het recht van getroffen bevolkingsgroepen op herstel. Deze klachten- en verantwoordingsmechanismen sluiten elkaar niet uit. Klagers hebben recht op toegang tot nationale mechanismen voor geschillenbeslechting en

klachtenmechanismen, zoals een nationale ombudsman of een rechtbank als een klager niet tevreden is met het klachtenmechanisme van een klant, dan kan de klager ook toegang krijgen tot het onafhankelijke verhaalmechanisme van de GCF, waar passend en voor zover gedefinieerd in het toepasselijke beleid en de procedures van de GCF.²²

Elk project zal een eerlijk, transparant en billijk mechanisme tot stand brengen dat tot doel heeft de zorgen van belanghebbenden aan te pakken en op te lossen. Dit zal functioneren op een manier die cultureel passend en gemakkelijk toegankelijk is, en zonder kosten en zonder vergelding jegens de partij die de kwestie of het probleem heeft veroorzaakt.

Klanten zijn ook verplicht om klachtenmechanismen voor projectmedewerkers op te zetten. Dit staat los van het mechanisme dat beschikbaar is voor de getroffen gemeenschappen. Deze toegang tot een klachtenmechanisme voor werknemers zal aan alle werknemers worden verleend, ongeacht of ze een collectieve arbeidsovereenkomst hebben of niet. Het beleid en de procedures voor het klachtenmechanisme zullen op een duidelijke en begrijpelijke manier aan het management en alle werknemers worden gecommuniceerd. Werknemers mogen anoniem klachten indienen.

Er zal speciale aandacht worden besteed aan zorgen of klachten met betrekking tot seksuele uitbuiting, misbruik of intimidatie in projecten, zowel omdat dit gevolgen kan hebben voor projectmedewerkers als voor lokale gemeenschappen en andere belanghebbenden. Het toegepaste beginsel zal een benadering zijn waarbij de overlevende centraal staat, met volledig respect voor de vertrouwelijkheid, bescherming tegen represailles tegen klagers, en het verlenen van ondersteuning en diensten zoals gezondheidszorg aan overlevenden en klagers.

IDB INVEST KLACHTEN- EN VERANTWOORDIGSMECHANISMEN

IDB Invest erkent dat er situaties kunnen zijn waarin lokale gemeenschappen het gevoel hebben dat hun zorgen niet op bevredigende wijze worden aangepakt op projectniveau. Mensen die het gevoel hebben dat een project schade kan toebrengen aan mensen of het milieu, kunnen rechtstreeks contact opnemen met IDB Invest en toegang krijgen tot een of beide van de twee mechanismen: een door het bestuur

²² Aangezien de klanten van IDB verantwoordelijk zijn voor het ontwerpen en implementeren van projecten, en voor het beoordelen en beheren van milieu- en sociale risico's en effecten, is het meest effectieve en geschikte mechanisme voor een klager het verkrijgen van antwoorden op vragen en klachten, en klachten zullen doorgaans het klachtenmechanisme van de klant zijn. Normaal gesproken is dit het klachtenmechanisme van de klant. Het onafhankelijke overleg- en onderzoeksmechanisme van IDB Invest zal zijn taken uitvoeren en zijn bevoegdheden en functies uitoefenen in overeenstemming met het toepasselijke beleid en de procedures van IDB Invest.

geleid klachtenmechanisme en een onafhankelijk verantwoordingsmechanisme, bekend als MICI.

BESTUUR KLACHTENMECHANISME

IDB Invest heeft een platform voor betrokkenheid en respons van belanghebbenden ontwikkeld waar getroffen gemeenschappen en andere belanghebbenden hun zorgen en klachten met betrekking tot een project kunnen indienen. Het indienen van klachten kan op verschillende manieren gebeuren, zoals via de website, persoonlijk, per post of e-mail, of op andere manieren. Zodra een klacht is ontvangen, zal de instelling de klager een eerste ontvangstbevestiging sturen en de aard en geschiktheid van de klacht beoordelen. Als de klacht betrekking heeft op milieu- en sociale prestaties en mogelijke niet-naleving van het Duurzaamheidskader, wordt deze afgehandeld door het bestuur geleid klachtenmechanisme, MGM (Management-led Grievance Mechanism). Dit mechanisme wordt bestuurd door een speciaal team binnen IDB Invest, dat onafhankelijk is van het projectteam. Het team zal proberen de problemen waarover belanghebbenden zich zorgen maken, op te lossen via een Proposed Response Course of Action, PRCA. Dit wordt besproken met de klager. De PRCA kan verschillende acties voorstellen, zoals geschillenbeslechting op lokaal niveau. Het kan ook voorstellen dat de klant aanvullende ondersteuning of compensatie biedt aan getroffen individuen of groepen, indien gerechtvaardigd.²³

ONAFHANKELIJK OVERLEG- EN ONDERZOEKSMECHANISME, MICI

IDB Invest heeft in 2015 een onafhankelijk overleg- en onderzoeksmechanisme opgericht, ICIM (Independent Consultation and Investigation Mechanism) of MICI in het Spaans.²⁴ Het is onafhankelijk van de managementstructuur bij IDB Invest en rapporteert rechtstreeks aan de Raad van Bestuur. MICI biedt een mechanisme en proces dat onafhankelijk is van het management, om beschuldigingen van schadevragers te onderzoeken die zijn geuit naar aanleiding van het onvermogen van IDB Invest om te voldoen aan haar relevante operationele beleid inzake door IDB Invest gefinancierde operaties.

In geval van een compliance review zal MICI de zaak onderzoeken en een openbaar rapport uitbrengen aan de Raad van Bestuur. Het bestuur van IDB Invest kan corrigerende maatregelen en correcties voor het project voorstellen. Het uiteindelijke besluit over dergelijke maatregelen en het door het management voorgestelde actieplan wordt genomen door de Raad van Bestuur. Projectspectifieke herstelacties blijven de verantwoordelijkheid van de klant. IDB Invest zal echter met de klant samenwerken en adviseren over hoe noodzakelijke herstelmaatregelen moeten worden geïmplementeerd. Vereiste acties kunnen ook voortkomen uit de verantwoordelijkheid van het IDB Invest bestuur, bijvoorbeeld aanvullende

²³ Bekijk de details van [IDB Invest Management Grievance Mechanism](#) online

²⁴ Bekijk de details van [MICI's work](#) online

maatregelen op institutioneel niveau om milieu- en sociale kwesties te beoordelen en aan te pakken. In gevallen van aanhoudende slechte prestaties of niet-naleving door klanten van de vereisten van het Duurzaamheidskader, kan IDB Invest rechtsmiddelen toepassen zoals vastgelegd in het IDB Invest Duurzaamheidsbeleid en contractuele afspraken met de klant.

MONITORING

IDB Invest zal de bijdrage van elk project dat door het programma wordt ondersteund aan de verwachte output en uitkomsten van het Fonds monitoren en evalueren in overeenstemming met het beheerskader en de procedures voor impactmeting. IDB Invest definieert voor elke transactie een veranderingstheorie (verticale logica) die wordt weergegeven in de geprojecteerde resultaatmatrix (PRM = projected result matrix), met de uitkomsten en outputs waaraan het project bijdraagt, gemeten in specifieke indicatoren, waaronder mitigatie- en aanpassingsresultaten, zoals, indien van toepassing, kleine en middelgrote ondernemingen of begunstigden van GDI-initiatieven. Deze indicatoren zijn specifiek, meetbaar, haalbaar, relevant en tijdsgebonden (SMART= specific, measurable, achievable, relevant and time-bound). Deze indicatoren zullen een uitgangspunt hebben bij de goedkeuring van het project en geschatte doelstellingen voor elke indicator die de verwachte te bereiken resultaten vertegenwoordigen. IDB Invest monitort jaarlijks de prestaties van projecten gedurende de looptijd van de transactie ten opzichte van de beoogde doelstellingen. Elk PRM identificeert de relevante indicatoren op projectniveau en de gegevensbronnen voor elk geval. De verzamelde gegevens zijn voornamelijk afkomstig van door klanten van IDB Invest gerapporteerde informatie. In bepaalde gevallen, en wanneer dit passend wordt geacht, kunnen secundaire of primaire gegevensbronnen worden gebruikt ter aanvulling van de informatie, zoals onder meer enquêtes, tellingen en andere administratieve gegevens die niet door de klant zijn geproduceerd. Van projecten die door het programma worden ondersteund, wordt van elk project verwacht dat het specifieke indicatoren bevat die consistent zijn met de veranderingstheorie van het programma. Deze indicatoren zullen vooraf worden beoordeeld, gemonitord en dienovereenkomstig gerapporteerd om de bijdrage van de projecten aan de doelstellingen van het programma te meten.

IDB Invest bewaakt de milieu en sociale prestaties van zijn beleggingen als integraal onderdeel van zijn portefeuillebeheerprogramma. In de juridische overeenkomsten die haar activiteiten documenteren, komt IDB Invest met de klant een regelmatig toezichtprogramma overeen op het beheer van de milieu- en sociale risico's en gevolgen, in overeenstemming met de overeengekomen vereisten, waarvan de frequentie en omvang in overeenstemming zullen zijn met de toegewezen risicocategorie. Dit geldt zowel voor klanten uit de echte sector als voor FI's.

Klanten zijn verplicht om IDB Invest jaarlijkse milieu- en sociale monitoringrapporten te verstrekken waaruit blijkt dat de overeengekomen acties zijn voltooid en dat er vooruitgang is geboekt in de richting van de verwachte resultaten. Dit vereiste maakt deel uit van de juridische overeenkomst tussen IDB Invest en haar klanten wanneer

een project wordt goedgekeurd. Een deel van de toezichthoudende rol van IDB Invest is het verifiëren van de informatie die door de klanten wordt verstrekt via deze monitoringsrapporten. Het monitoren van milieu- en sociale kwesties omvat het opzetten van een systeem dat het volgende omvat:

- Identificatie van de belangrijkste risico's, de mogelijkheden, de verwachte resultaten en effecten, en de verschillen in de aspecten van de effecten op de verschillende categorieën van belanghebbenden, met een bijzondere nadruk op vrouwen en kwetsbare groepen.
- Het bepalen van de juiste kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren en analyse eenheden (bijvoorbeeld, individuen, huishoudens, ecosysteemdiensten in het impactgebied van het project).
- Bepaling van de onderzoeksmethode om gegevens te verzamelen.
- Vaststelling van basisgegevens en ijkpunten, om de voortgang en resultaten te beoordelen in relatie tot de duurzaamheid van het project en de bijdrage aan de algemene programmadoelen.
- Regelmatige rapportage en openbaarmaking van de monitoringresultaten, inclusief de voortgang met milieu- en sociale actieplannen.

Een dergelijke systematische monitoring zal het voor de individuele projecten in het kader van het programma mogelijk maken om te reageren op onverwachte risico's en veranderende omstandigheden door middel van een proces van adaptief beheer. Dit maakt aanpassingen aan de oorspronkelijke plannen en waar nodig mogelijk.

De projectmonitoring door de klant zal gebaseerd zijn op de gegevens die via dit proces worden verzameld. Het zal door IDB Invest door middel van toezicht worden geverifieerd. Robuuste gegevens zullen ook de basis vormen voor onafhankelijke evaluaties. Monitoring, supervisie en evaluatie hebben verschillende doeleinden, en zullen over het algemeen gebruik maken van verschillende soorten en niveaus van indicatoren, benchmarks en doelstellingen:

- **Monitoring** is onderdeel van het project Systeem voor Milieu- en Sociaal Beheer en is de verantwoordelijkheid van de klant als doorlopend proces. Het richt zich op de milieu en sociale aspecten van projectinputs en -activiteiten, en op onmiddellijke outputs. Klanten van IDB Invest zullen regelmatig monitoringrapporten opstellen over de voortgang ten opzichte van de overeengekomen doelstellingen en benchmarks.
- IDB Invest houdt **toezicht** op projecten. Dit gebeurt regelmatig; de frequentie en intensiteit zijn evenredig aan het projectrisico, de schaal en de complexiteit. Het toezicht dient om de projectprestaties en resultaten bij het voldoen aan de doelstellingen en eisen van het Duurzaamheidskader te verifiëren. In de

juridische overeenkomst komt IDB Invest met de klant een regelmatig toezichtprogramma overeen op het beheer van de milieu- en sociale risico's en impacts tegen de overeengekomen vereisten, waarvan de frequentie en omvang in overeenstemming zullen zijn met de risicocategorie die aan het project wordt toegewezen.

- **Evaluaties** zijn gericht op de kwaliteit en duurzaamheid van resultaten en effecten op een hoger niveau, en op de vraag of het project zijn doelstellingen heeft bereikt of nog steeds bereikt. Evaluaties worden doorgaans uitgevoerd door beoordelaars die onafhankelijk zijn van het project. Dergelijke evaluaties kunnen worden uitgevoerd in opdracht van de klant, of worden uitgevoerd door het onafhankelijke Office of Evaluation and Oversight van de IDB Group, OVE. Evaluaties kunnen ook gezamenlijk worden uitgevoerd in opdracht van IDB Invest en de klant.

ESMS BEGROTING

Het ESMS-budget is opgenomen in de totale kosten van het project en er zullen mechanismen worden gewaarborgd voor de tijdige beschikbaarheid van deze fondsen. Het aan het ESMS toegewezen budget dekt een breed scala aan activiteiten: consultants die door het programma worden ingehuurd om deze kwesties te monitoren, E&S-toezichtkosten, beoordeling van de capaciteitsbehoeften van klanten en FI's, en technische assistentie aan klanten en FI's. Bovendien moet elk deelproject de kosten dekken van het voorbereiden en uitvoeren van zijn eigen beoordeling en beheer van milieu- en sociale risico's en kansen.

BIJLAGEN

A. IDB INVEST MILIEU- EN SOCIALE UITSLUITINGSLIJST

IDB Invest zal niet willens en wetens, direct of indirect via FI's, projecten financieren die betrokken zijn bij de productie, handel of gebruik van de hieronder genoemde producten, stoffen of activiteiten. In het kader van een specifieke operatie kunnen aanvullende uitsluitingen van toepassing zijn.

1. Verboden Activiteiten

- a) Activiteiten die illegaal zijn volgens de wetten en voorschriften van het gastland of geratificeerde internationale verdragen en overeenkomsten, of die onderworpen zijn aan internationale geleidelijke uitfasering of uitbanning, zoals:
 - i. Polychloorbifenyilverbindingen (PCB's).
 - ii. Geneesmiddelen, pesticiden/herbiciden en andere gevaarlijke stoffen die onderworpen zijn aan internationale uitfasering of uitbanning.¹
 - iii. Persistente organische verontreinigende stoffen (POP's = Persistent Organic Pollutants).²
 - iv. Ozonafbrekende stoffen die internationaal uitgefaseerd moeten worden.³
 - v. Wilde dieren of producten van wilde dieren die gereguleerd worden onder de Conventie inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten CITES.⁴

¹ Referentiedocumenten zijn: Verordening (EEG) nr. 2455/92 van de Raad van 23 juli 1992 betreffende de export en import van bepaalde gevaarlijke chemische stoffen, zoals van tijd tot tijd gewijzigd; Geconsolideerde lijst van producten van de Verenigde Naties waarvan de consumptie en/of verkoop zijn verboden, ingetrokken, ernstig beperkt of niet goedgekeurd door overheden; Verdrag inzake de procedures met voorafgaande geïnformeerde toestemming voor bepaalde gevaarlijke chemische stoffen en pesticiden in de internationale handel (Verdrag van Rotterdam); Verdrag van Stockholm inzake persistente organische verontreinigende stoffen; Door de Wereldgezondheidsorganisatie aanbevolen classificatie van pesticiden op basis van gevaar, Geneesmiddelen van de Wereldgezondheidsorganisatie: beperkingen in gebruik en beschikbaarheid.

² Verdrag van Stockholm inzake persistente organische verontreinigende stoffen (POP's), zoals gewijzigd in 2009

³ Ozonafbrekende stoffen (ODS's) zijn chemische verbindingen die reageren met de ozon in de stratosfeer en deze afbreken, wat resulteert in de veelbesproken 'ozongaten'. Het Montreal Protocol somt ODS'en op en hun streefdata voor reductie en uitfasering. De chemische verbindingen die worden gereguleerd door het Montreal Protocol omvatten spuitbussen, koelmiddelen, schuimblaasmiddelen, oplosmiddelen en brandbeveiligingsmiddelen. (www.unep.org/ozone/montreal.shtml).

⁴ www.cites.org

- vi. Grensoverschrijdende handel in afval of afvalproducten,⁵ met uitzondering van niet-gevaarlijk afval dat bestemd is voor recycling.
 - vii. Loodverf of coatings bij de aanleg van constructies en wegen.⁶
- b) Activiteiten die illegaal zijn volgens de wetten en voorschriften van het gastland of geratificeerde internationale verdragen en overeenkomsten met betrekking tot de bescherming van biodiversiteitsbronnen of cultureel erfgoed.

⁵ Zoals gedefinieerd door het Verdrag van Bazel (www.basel.int)

⁶ Verven of coatings met een totale loodconcentratie van meer dan 90 ppm of de concentratielimiet die is vastgesteld door het gastland, afhankelijk van welke van de twee lager is.

2. Andere Activiteiten

- a) Activiteiten die, hoewel consistent met het wettelijke en/of regelgevende kader van een land, bijzonder aanzienlijke negatieve gevolgen kunnen hebben voor mensen en/of het milieu.
- i. Wapens, munitie en andere militaire goederen/technologie.
 - ii. Tabak.¹
 - iii. Gokken, casino's en soortgelijke ondernemingen.²
 - iv. Radioactieve materialen.³
 - v. Ongebonden asbestvezels of asbesthoudende producten.
 - vi. Drijfnetvisserij in het mariene milieu met netten van meer dan 2,5 km. In lengte.
- b) Activiteiten die inconsistent zijn met de toezeggingen van IDB Invest om de uitdagingen van klimaatverandering aan te pakken en milieu en sociale duurzaamheid te bevorderen
- i. Thermische steenkoolwinning of kolengestookte energieopwekking en bijbehorende faciliteiten.⁴
 - ii. Upstream olie-exploratie- en ontwikkelingsprojecten.
 - iii. Upstream gasexploratie- en ontwikkelingsprojecten. Onder uitzonderlijke omstandigheden en van geval tot geval zal worden overwogen om de upstream-gasinfrastructuur te financieren waar er een duidelijk voordeel is in termen van toegang tot energie voor de armen en waar de uitstoot van broeikasgassen (GHG = greenhouse gas) tot een minimum wordt beperkt, projecten in overeenstemming zijn met de nationale doelstellingen op het gebied van klimaatverandering, en de risico's van gestrande activa goed geanalyseerd worden.

¹ Dit geldt niet voor projecten waarvan het hoofddoel geen verband houdt met de productie, handel of gebruik van tabak.

² Dit geldt niet voor projecten waarvan het hoofddoel geen verband houdt met de bouw en exploitatie van kansspelen, casino's en gelijkwaardige ondernemingen.

³ Dit geldt niet voor de aanschaf van medische apparatuur, kwaliteitscontrole(meet)apparatuur en apparatuur waarbij kan worden aangetoond dat de radioactieve bron triviaal en/of voldoende afgeschermd moet zijn.

⁴ Dit is alleen van toepassing op bijbehorende faciliteiten waarvan de primaire doelstelling verband houdt met de productie, handel of gebruik van steenkool voor energieopwekking of met de transmissie van energie die wordt opgewekt door een kolencentrale (bijvoorbeeld een speciale transmissielijn).

B. VOORBEELD VAN EEN HERVESTIGINGSKADER

Dit is een indicatief kader voor hervestiging dat hier slechts als voorbeeld is opgenomen, aangezien er nog geen individuele projecten zijn geïdentificeerd. Van klanten wordt verwacht dat zij hun eigen hervestigingskaders, hervestigingsactieplannen of een combinatie van beide ontwikkelen, afhankelijk van de aard van hun project of programma, inherente sectorrisico's, risico's in de operationele omgeving, consistentie met de nationale wetgeving en andere factoren.

Een generiek hervestigingskader kan de volgende elementen omvatten:

1. Een korte beschrijving van het project en de componenten waarvoor grondaankoop of veranderingen in landgebruik nodig kunnen zijn, en die fysieke en/of economische verplaatsingen van getroffen gemeenschappen, huishoudens en individuen met zich mee kunnen brengen. Dit zou een uitleg omvatten waarom er een hervestigingskader in plaats van een locatiespecifiek hervestigingsplan wordt voorbereid.
2. Beginselen en doelstellingen voor de voorbereiding en uitvoering van hervestiging.
3. Beoordeling van projectgerelateerde grondaankoop door anderen, waar relevant, in het bijzonder door de overheid op grond van de nationale wetgeving inzake grondaankoop. Klanten zijn verplicht samen te werken met de verantwoordelijke overheidsinstantie. Als overheidsacties niet voldoen aan de relevante IDB Invest-vereisten, zullen klanten beschrijven hoe aan de doelstellingen van IFC Prestatienorm 5 moet worden voldaan, onder meer door waar nodig met terugwerkende kracht hiaten op te vullen.
4. Een beschrijving van het proces voor het opstellen en goedkeuren van hervestigingsplannen zodra locaties en specifieke landgerelateerde activiteiten van het project zijn geïdentificeerd.
5. Geschatte gevolgen van de ontheemding en geschatte aantallen en categorieën ontheemden, voor zover haalbaar.
6. Subsidiabiliteitscriteria voor het definiëren van verschillende categorieën ontheemden.
7. Een beschrijving van hoe het project de eigendomszekerheid van fysiek ontheemden op de nieuwe locatie zal garanderen.
8. Een juridisch raamwerk dat de afstemming tussen nationale wet- en regelgeving en prestatienorm 5-vereisten beoordeelt, en maatregelen die worden voorgesteld om eventuele hiaten daartussen te overbruggen.
9. Methoden voor het waarderen van getroffen activa.
10. Specifieke plannen voor het herstel van het levensonderhoud, indien relevant, en tijdlijnen voor de implementatie van de plannen. De beperking van de economische ontheemding zal als voltooid worden beschouwd

wanneer de getroffen personen of gemeenschappen relevante hulp hebben ontvangen om het levensonderhoud te herstellen, in overeenstemming met IFC Prestatienorm 5.

11. Organisatorische procedures voor het verstrekken van compensatie en andere hulp bij hervestiging, inclusief de verantwoordelijkheden van de verschillende betrokken instanties, zoals aannemers.
12. Een beschrijving van het implementatieproces, waarbij wordt gedefinieerd dat de implementatie van hervestiging zich op het kritieke pad bevindt voordat civiele werkzaamheden kunnen plaatsvinden.
13. Een beschrijving van het (de) verhaalmechanisme(n) voor projectklachten zoals van toepassing op het hervestigingsproces.
14. Een beschrijving van de regelingen voor de financiering van hervestiging, inclusief het opstellen en beoordelen van kostenramingen, de geldstroom en noodregelingen.
15. Een beschrijving van de mechanismen voor overleg met en deelname van ontheemden aan planning, implementatie en monitoring.
16. Afspraken voor monitoring door de klant en, indien gewenst, door monitoren van derden. Dit omvat regelmatige monitoringsrapporten die door de klant aan IDB Invest worden verstrekt.

C. VOORBEELD VAN PLANNINGSKADER VOOR INHEEMSE VOLKEN (IPP = INDIGENOUS PEOPLES PLANNING FRAMEWORK)

Dit is een indicatief planningskader voor inheemse volken dat hier slechts als voorbeeld is opgenomen, aangezien individuele projecten nog niet zijn geïdentificeerd. Van klanten wordt verwacht dat zij hun eigen kaders, actieplannen of een combinatie van beide ontwikkelen, afhankelijk van de aard van hun project of programma, inherente sectorrisico's, risico's in de operationele omgeving, consistentie met de nationale wetgeving en andere factoren.

1. Het doel van het planningskader voor inheemse volken is het vaststellen van de vereisten van IFC Prestatienorm 7, organisatorische regelingen en ontwerpcriteria die door de klant moeten worden toegepast op deelprojecten of projectcomponenten die moeten worden voorbereid tijdens de projectimplementatie wanneer inheemse volkeren aanwezig kunnen zijn in, of collectief verbonden zijn met, het projectgebied. De klant zal een specifiek plan ontwikkelen met gedetailleerde implementatieregelingen zodra een projectlocatie is geïdentificeerd en inheemse volken zijn geïdentificeerd en bevestigd wordt dat ze aanwezig zijn in, of een collectieve band hebben met het projectgebied.
2. Projectactiviteiten die invloed kunnen hebben op inheemse volken zullen pas beginnen als dergelijke specifieke plannen zijn afgerond en goedgekeurd door IDB Invest.
3. Een beschrijving van de soorten deelprojecten die waarschijnlijk zullen worden voorgesteld voor financiering in het kader van het project.
4. Een overzicht van het juridische en institutionele kader dat van toepassing is op inheemse volken in het land.
5. Beschrijving van het proces voor het verzamelen van basisgegevens over de demografische, sociale, culturele en politieke kenmerken van inheemse volken in het projectgebied.
6. Een eerste schatting van mogelijke nadelige milieu en/of sociale gevolgen voor inheemse volken.
7. Een beschrijving van hoe het project zal omgaan met en zorgen voor de geïnformeerde raadpleging en participatie (ICP = informed consultation and participation) van inheemse volken in overeenstemming met IFC-prestatienorm 7.
8. Een beschrijving van potentiële gevolgen waarvoor mogelijk de vrije, voorafgaande en geïnformeerde toestemming (FPIC) vereist is van inheemse volken die door het project worden getroffen. Als dergelijke gevolgen zich kunnen voordoen, zullen het kader en de relevante actieplannen het proces voor het garanderen van FPIC beschrijven, en hoe de uitkomst van het proces kan worden geverifieerd en gedocumenteerd.
9. Institutionele regelingen, inclusief capaciteitsopbouw waar nodig, voor het screenen van door projecten ondersteunde activiteiten, het evalueren van de effecten ervan op inheemse volkeren, het opstellen van plannen voor inheemse volkeren en het behandelen van eventuele vragen of klachten.
10. Regelingen voor monitoring en rapportage, inclusief mechanismen en benchmarks die geschikt zijn voor het project. Dit omvat regelmatige monitoringsrapporten van de klant aan IDB Invest.

D. VOORBEELD VAN MONITORINGSJABLOON

IDB Invest vereist dat alle klanten regelmatig monitoringsrapporten opstellen en indienen, minimaal op jaarbasis. Projecten met een hoger risico kunnen een frequentere rapportage vereisen. De principes van monitoring en toezicht worden beschreven in een eerder deel van deze bijlage, en in detail besproken in de IDB Invest Implementatiehandleiding (pagina's 130-134). Kwantitatieve en kwalitatieve monitoringgegevens zullen worden vergeleken met basisgegevens voor sleutelindicatoren die binnen het monitoringkader zijn geïdentificeerd.

Er wordt geen gemeenschappelijk monitoringsjabloon gebruikt voor alle IDB Invest-projecten, aangezien de kwesties die moeten worden gemonitord en gerapporteerd afhankelijk zijn van de specifieke risico's en kwesties die relevant zijn voor elk project. Voor projecten met een hoger risico zal een gedetailleerder monitoringformaat nodig zijn, terwijl een vereenvoudigde versie van een monitoringformaat zal worden gebruikt voor projecten met een gemiddeld tot laag risico.

Veel van deze informatie is vertrouwelijk en monitoringrapporten worden niet openbaar gemaakt. Een indicatieve lijst van algemene onderwerpen die kunnen worden gemonitord en waarover kan worden gerapporteerd, is hier echter uitsluitend ter illustratie opgenomen. Hierbij worden de IFC Prestatienormen als basis genomen, waarbij we in gedachten houden dat niet alle normen op alle projecten van toepassing zijn, en dat niet alle onderwerpen die in de Prestatie normen aan bod komen risico's kunnen vormen die moeten worden gemonitord en gerapporteerd, zelfs als een norm van toepassing is.

Voorbeelden van monitoringinformatie

1. **Overzicht** van de projectstatus, inclusief activiteiten en belangrijke gebeurtenissen, en implementatie van het Milieu- en Sociaal Actieplan (**ESAP** = Environmental and Social Action Plan) van het project.
2. Status van het **milieu- en sociaal managementsysteem** van het project (**ESMS** = Environmental and Social Management System, **PN1**). Dit kan, indien relevant, belangrijke veranderingen en verwezenlijkingen tijdens de verslagperiode omvatten; veranderingen in de organisatiestructuur die verband houden met milieu- en sociale kwesties; eventuele nieuwe initiatieven met betrekking tot duurzaamheidsoverwegingen en risicobeheer; updates over de betrokkenheid van de gemeenschap en belanghebbenden; en updates over het klachtenmechanisme van het project.
3. Status gerelateerd aan **arbeid en arbeidsomstandigheden (PN2)**. Hierbij kan gedacht worden aan wijzigingen in het personeelsbeleid van de klant; communicatie en betrokkenheid met werknemers; status van collectieve onderhandelingen en werknemersverenigingen; kwesties in verband met gezondheid en veiligheid op het werk; eventuele incidenten of klachten gerelateerd aan discriminatie of SEAH; en de status van de mechanismen voor respons op noodsituaties.
4. Status met betrekking tot **hulpbronnefficiëntie en preventie van vervuiling (PN3)**. Dit kunnen updates en wijzigingen in ESIA's en

- milieubeheerplannen omvatten; rapportage over de monitoring van de luchtkwaliteit en CO₂-emissies, indien relevant; waterverbruik en -kwaliteit; geluidsoverlast; gebruik en verwijdering van gevaarlijke materialen; en het gebruik en beheer van pesticiden.
5. Status met betrekking tot de **gezondheid, veiligheid en beveiliging van de gemeenschap (PN4)**. Dit kan de status van voertuigverkeersplannen omvatten; incidenten die verband houden met de verkeersveiligheid; ontwerp en veiligheid van infrastructuur en apparatuur; potentiële of daadwerkelijke blootstelling van gemeenschappen aan gevaarlijke materialen; projecteffecten op prioritaire ecosysteemdiensten die kunnen resulteren in gezondheids- en veiligheidsrisico's voor lokale gemeenschappen; blootstelling van de gemeenschap aan ziekten, waaronder door water en vectoren overgedragen ziekten, en overdraagbare ziekten als gevolg van projectactiviteiten; paraatheid en respons op noodsituaties van de gemeenschap; en verantwoord gebruik van beveiligingspersoneel.
 6. Status gerelateerd aan **grondaankoop en onvrijwillige hervestiging (PN5)**. Hierbij kan het gaan om rapportage over de status van grondtaxatie en compensatie; herstel van het levensonderhoud; bevestiging dat er geen gedwongen uitzetting heeft plaatsgevonden; bewijs van verbeterde levensomstandigheden onder fysiek ontheemden; status van steun aan verschillende bewoners van grond onder verschillende eigendomssystemen (bijvoorbeeld rechthebbenden, gemeenschapseigendom, vruchtgebruik en informele bewoning); bewijs van hoe hervestiging is vermeden of geminimaliseerd bij het ontwerp en de implementatie van civiele werken; status van gemeenschapsbetrokkenheid; update over hervestigingsgerelateerde zorgen en klachten in het klachtenmechanisme van het project; en klantacties in gevallen waarin de overheid grond heeft verworven voor projectdoeleinden.
 7. Status met betrekking tot het **behoud van biodiversiteit en het duurzame beheer van levende natuurlijke hulpbronnen (PN6)**. Dit kan informatie omvatten over biologische monitoring en de status van elk biodiversiteitsgerelateerd plan dat ten uitvoer wordt gelegd; status van het leveren, reguleren, culturele of ondersteunen van ecosysteemdiensten in het kader van het project; bevestiging dat compensaties alleen als laatste redmiddel worden gebruikt en dat er bewijs is van geen netto verlies en bij voorkeur netto winst aan biodiversiteit; dat elke conversie of achteruitgang van natuurlijke habitats voldoet aan de eisen van PN6, inclusief de eis van netto positieve winst met betrekking tot kritieke natuurlijke habitats; status gerelateerd aan invasieve of uitheemse soorten; duurzaam beheer van levende natuurlijke hulpbronnen, waaronder bosbouw en veeteelt; en bevestiging dat activiteiten in de primaire toeleveringsketen van primaire productiematerialen niet bijdragen aan een significante conversie van natuurlijke en/of kritische habitats.
 8. Status gerelateerd aan **inheemse volken (PN7)**. Dit kan informatie omvatten over de aanwezigheid van inheemse volken en projectactiviteiten die hen kunnen beïnvloeden of betrekken; bevestiging dat het betrokkenheidsproces gebaseerd is op geïnformeerde raadpleging en participatie (ICP); status van activiteiten en betrokkenheid waarvoor FPIC mogelijk vereist is; status van implementatie van plannen of kaders voor inheemse volken, indien relevant; en bevestiging van cultureel passende

- projectvoordelen en respect voor de mensenrechten van inheemse volken.
9. Status gerelateerd aan **cultureel erfgoed (PN8)**. Dit kan informatie omvatten over hoe tastbaar en immaterieel cultureel erfgoed wordt beschermd in de activiteiten van het project; updates over procedures voor toevallige vondsten; gemeenschapsraadpleging en toegang tot cultureel erfgoed; en hoe het project indien nodig repliceerbaar en niet-repliceerbaar cultureel erfgoed zal verwijderen.